

ABONAMENTUL:
Pe un an . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . 40.— I. n. l.
Telefon
Nr. 750.
pentru oraș și interurban

ROMÂNUL

REDACTIA

și ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi Nr. 1/a
INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Mulțumite publice și la
deschis costă șirul 30 III.
Manuscrisurile nu se in-
napoiază.

Chestiunea strămtorilor.

Punctul de vedere românesc.

Traducem din „Journal de Genève” articolul de mai jos datorit dlui N. Basilescu, deputat și profesor de economia politică la Universitatea din București:

Chestiunea Orientului, spunea Albert Sorel, există dela venirea Turcilor în Europa.

Eu cred că regretatul meu profesor se înșela; chestiunea Orientului a existat și înainte de venirea Turcilor în Europa și va dăinui chiar după ce vor fi gonțiți din Europa. Pentru ce? Pentru că această chestiune poartă în ea însăși propriul ei principiu de viață.

Chestiunea Orientului se va pune generațiilor viitoare, poate cu mai mare violență de cum se pune astăzi pentru noi. Ea își va fi schimbat numai înfățișarea, dar nu și fondul.

Ieri, chestiunea Orientului era pusă cu privire la condiția călugărilor din Ierusalim sau de pe muntele Athos, sau cu privire la creștinii rămași încă sub jugul otoman; astăzi însă și în viitor, ea se va concentra într'un singur și unic punct: libertatea navigației în strămtori.

Această libertate este o condiție de viață și de moarte, nu numai pentru Rusia, cum declară d. Sassonow corespondentului lui „Messagero”, dar și pentru România pentru care strămtorile sunt deasemenea o poartă a casei și, dacă Triest și Fiume devin porturi italienești, strămtorile capătă aceeași importanță și pentru Austro-Ungaria și Germania.

Bulgaria, prin portul ei Dedeagaci, Serbia prin porturile ce i se făgăduiesc în Adriatică, vor avea întotdeauna de bușeuri la marea liberă. Dar pentru România, pentru Austro-Ungaria, exclusă din toate mărilor, și chiar pentru Germania însăși care are astăzi un important de bușeu în Triest, strămtorile și Dunărea constituie singura lor cale de comunicație cu lumea.

Cât timp Turcii erau stăpâni peste strămtori, chestiunea libertății navigației nu avea o mare importanță; rivalitatea marilor puteri și influența lor, a uneia asupra alteia, menținea un fel de echilibru din care isvora libertatea comerțului pentru toți.

Dar dacă s'ar instala Rușii la Constantinopol, Rusia ar fi stăpână suverană peste viața și moartea României: orice ieșire la mare i-ar fi închisă.

România nu poate primi această robie și e puțin probabil ca s'o poată primi Austro-Ungaria și Germania.

„Bulgaria și România, spune onorabilul d. Sassonow, drept mângâiere, n'au de ce se teme căci în Bosfor și Dardanele drepturile comerciale vor fi egale pentru toată lumea. Bosforul și Dardanelele în mâinile Rusiei, înseamnă garantarea ordinii și a siguranței navigației”.

Bulgaria, având un port la marea Egee e scoasă din cauză, dar pentru România, Dunărea și strămtorile sunt unica ei cale de comunicație. Or, România este, ca și Rusia, exportatoare de cereale. Cine nu vede primejdia ce amenință România? Vor fi de ajuns câteva avize diferențiale sau câteva reguli de navigație ad-hoc pentru a ucide complet a-

gricultura României și a reduce la mizerie un popor mucitor și prosper.

Mutatis mutandis! România numai să îndrăznească să facă o altă politică decât aceea care îi va fi dictată de cabinetul din Petrograd, și de odată ușa casei sale îi va fi trântită în nas — România „se va înabuși” ca atăzi Rusia. Instalarea Rusiei la Constantinopol nu va putea fi compensată pentru România — o spunem aceasta tare și limpede — cu luarea Transilvaniei și a Bucovinei, și nici chiar dacă Rusia ar mai adăoga și Basarabia, căci aceste cuceriri ar fi cumpărate cu prețul independenței: România, marea Românie, va cădea în vasalitatea economică și politică a Rusiei.

Rusia, Franța, Anglia și Italia, mișcate de dorința lor legitimă de a învinge și de a sfârși războiul cât mai curând, ar vrea, firește, să târască toate națiunile și să le împingă împotriva Austro-Ungariei și a Germaniei; ele dojenesc și impută României că n'a intrat încă în război. Dar cum ar putea să facă România aceasta, fără a-și atârna ea însăși de gât, noi lanțuri?

Da, Rusia are dreptate când zice că trebuie să fie liberă să deschidă când vrea ușa casei sale, dar același drept îl au deopotrivă toate națiunile de pe glob, căci strămtorile sunt o poartă universală — și nu numai a Rușilor.

În special pentru România Austro-Ungaria și Germania centrală și dunăreană, strămtorile sunt și ușa casei lor; au deci și ele dreptul să ceară ca aceasta să fie deschisă, atunci când vor.

Cu Rușii la Constantinopol această ușa va fi deschisă atunci când vor vrea Rușii.

Câți se vor re'ntoarce-acasă?

Dintre mii noștri frați
Duși pe culmea de Carpați,
La lupta vijelioasă;
Câți se vor re'ntoarce-acasă?

Dintre dragii noștri feciori,
'Nalți, voinici, cutezători,
Duși la luptă de 'mpăratul,
Câți vedea-și-vor iarăș satul?

Lăsând casa și ogorul,
Ne-au pornit întreg poporul
Să oprească'n cale valul.
Câți vedea-și-vor iar Ardealul?

Și s'au dus când pe potică
Cădea frunza irozită,
De-atunci iar s'au vestejit,
Înapoi tot n'au venit.

Căci la luptă-s ca vultanii
Cad și se răresc dușmanii,
Însă moartea nemiloasă
Li rărește cu-a ei coasă.

Păzindu-și hotarele,
Munții și răzoarele,
Cad zdrobiți de glonț strein,
Înapoi ei nu mai vin.

Numărul popular pe 1 an 4. cor

Sub streină glie dorm
Greul, vecinicul lor somn,
Puștile li-s năsălie,
Luna, stelele făclie.

Iar a armelor cântare
Stihul de inmormântare,
Codrul fremătă prohod
Adormitului norod.

Maldărul de-uscate foi
Sunt lînol pentru eroi,
Brazilii ce s'apleacă 'n vânt
Veghe- strajă pe mormânt.

Iar ei dorm somnul de veci
Pe străinele poteci,
În genuna punților,
Pe creștetul munților.

Emil A. Chiffa.

Tradițiile românești.

Târgul moșilor din București.

Pe la anul 1822, pe timpul *volintirilor*, pe locul unde se află astăzi hala Oborului și prăvăliile negustorilor din „barieră”, era o adunătură de dughene și barace, cari constituiau „lipscănia” de unde „cucoanele” mahalalelor și sătencelor din împrejurimi se aprovizionau cu cele trebuitoare pentru găteala lor. Și pentru că alături de aceste rustice magazinuri cu manufactură și stăm-bării se aflau și prăvăliile de desfacere ale dispărutelor meserii, cari, la acea binecuvântată epocă, atingeau punctul culminant de dezvoltare, — meserii al căror nume abia se mai pomenește astăzi: ciaprazari, abagii, cojocari, mundirari, etc. — s'a botezat această întindere de loc cu numele de „târg”, — iar pentru că întâmplarea făcuse ca acest târg să se afle la capătul căii Târgului de afară (calea Moșilor de azi) i s'a dat și pronumele „Târgul de afară”.

Ceva mai târziu, după vre-o 12 ani, pe timpul domniei în Muntenia a lui Alexandru Ghica, care era și proprietarul moșiei Colentina ce se întindea pe o bună parte a Bucureștiului de azi, au căpătat favoarea de a-și desfășura produsele muncii lor, fără nici o plată față de proprietar.

Numărul popular pe 1/2 2 coroane

Prețul unui exemplar 10 fileri.

Natura lucrurilor și rațiunea sunt de acord pentru a ne arăta cece este de făcut. Din moment ce strămtorile prin natura lucrurilor au silit Europa să facă din Dunăre un drum mondial, internațional, și, deși stăpână pe amândouă țarmurile Dunărei, România n'a protestat niciodată și nu protestează nici acum pentru faptul că Europa s'a instalat la ea, că a luat în stăpânire o parte din teritoriul ei, că a făcut chiar și un canal și că îl administrează prin delegație, — comisiunea internațională dardubiană, — și aceasta pentru interesele tuturor națiunilor.

Ceece a făcut Europa în 1856, la congresul din Paris, trebuie s'o facă și la congresul viitor.

Constantinopolul cu un hinterland strict necesar poliției sale, Bosforul cu țarmurile sale, Marea de Marmara și Dardanelele de asemenea cu țarmurile lor, trebuie internazionalizate, erijate în stat internațional, guvernate de o comisiune internațională după modelul celei dunărene, din care vor face parte cu titlul egal (afară de marile puteri) toate națiunile interesate, în deosebi România, Bulgaria, Serbia, ca și Belgia și Olanda.

Orice altă soluție, ar agrava conflictul mondial, în loc să-l apropie de sfârșit.

Opinia publică, înțelegând lucrurile în mod superficial, se miră că România, care are atât de mari interese de apărare în Austro-Ungaria, n'a luat încă o hotărâre, — această opinie ignorează tot cece nu se vede.

În precedentul meu studiu: *Rolul României în războiul european* (vezi „Journal de Genève” dela 1 Iunie) am arătat cari sunt drepturile și datoriile nesocotite tocmai de către aceia cari solicită concursul ei.

Dar o nouă pricină de îngrijorare s'a ivit astăzi pentru ea, în urma intervenției dlui Sassonow: aceasta este stăpânirea Rusiei asupra ușei casei României, asupra porții de intrare și de ieșire în lume, cece înseamnă vasalitatea României, adică ruina, moartea.

România nu se poate hotărî la propria ei sinucidere.

Iată pentru ce sabia ei rămâne în teacă.

Inrudirea dinastiilor poate hotărî politica unei țări?

Asupra acestei chestiuni, distinsul publicist Ion Gorn face interesante reflecții într'un articol prim în „Minnerva”, cari culminează în aceste constatări:

În explicațiile pe cari ziarele dela noi și de aiurea, se cred obligate să le dea cetitorilor lor despre mersul politicii externe și atitudinea oficială a unora dintre statele europene față de conflagrația mondială, s'a făcut caz de faptul inruderilor ce există între unele dinastii și altele, fie afirmându-se pe față, fie strecurându-se numai prin aluzii și bănuiele, că acele legături ar influența, dacă nu ar hotărî chiar, o atitudine sau alta, în deosebi a țărilor încă neutrale. Soveranul Bulgariei e un Coburg, regele Greciei e cumnatul împăratului Vilhelm II, — însuși regele României e înrudit cu familia domnitoare germană. Deci toate acestea ar hotărî pe șefii acestor state să se folosească de puterea lor ca să imprime politicii țărilor asupra cărora domnesc o anumită direcțiune, adică în înțelesul acelor inruderiri ale lor.

Luând însă această chestiune a inruderilor dintre dinastii într'o cercetare mai de aproape, i-ar fi ușor ori-cui să vadă și să cunoască toată slaba temeinicie a concluziunilor ce în chip atât de general și peremptoriu se pretinde a se trage din asemenea constatări de ordine familiară, ca în definitiv s'ar putea întinde asupra mai tuturor dinastiilor europene. Câte din ele, într'adevăr, sunt acelea cari să n'aibă între dânssele legături de inrudire mai mult sau mai puțin apropiată, — și ce s'ar întâmpla dacă aceste inruderiri ar fi să influențeze asupra conducerii însăși a destinelor popoarelor, încredințate în mâinile acelor dinastii?

Considerând, de pildă, inruderirile dinastiei oare prințul Carol moștenitor nu este mult mai de aproape înrudit cu țarul Rusiei sau cu regele Angliei decât cu împăratul Germaniei? Deși de obârșie din vechiul trunchiu al Hohenzollernilor, inrudirea sa cu familia domnitoare germană e acum depărtată, pe când mama principelui Carol, regina Maria, e vară bună a țarului Rusiei, și vară dreaptă, iarăș, a regelui Angliei. Bunicul principelui Carol a fost frate bun cu tatăl regelui Angliei, bunica sa soră bună cu tatăl țarului Rusiei.

Dar uitându-ne chiar la dinastiile popoarelor în luptă, nu știm oare că împăratul Germaniei e de aproape înrudit cu regele Angliei? Nu au ei aceeași bunică în regina Victoria I a Marii-Britanii? Mama împăratului Vilhelm n'a fost soră bună a tatălui regelui Angliei?

Dar regele Angliei el însuși, nu este oare descendent direct al unui duce de Saxa, familie de obârșie curat germană?

Sângele englez care curge în vinele împăratului Germaniei, sau sângele german care curge în vinele regelui Angliei, îi opresc oare

să se găsească azi, în fruntea popoarelor lor, în cea mai crâncenă războire?...

Dar strămoșii țarului Rusiei n'au fost ei oare de origine germană?

Actuala dinastie a fost continuată de un Holstein-Gotrop, familie germană.

Trecând la Austria, nu știm iarăș că dinastia Habsburg s'a stins în linie bărbătească cu Carol VI, tatăl împărătesei Maria Teresia, și că de atunci domnește acolo o dinastie Lorena-Habsburg, întemeiată de un prinț de origine franceză, acela care fu împăratul Francisc I, descendent direct al lui Rene, fiul lui Frederic de Vandemont și al Iolanetei de Anjou?

Dar nu mai este nevoie de alte excursiuni printre filele istoriei sau ale Almanahului de Gotha, ca să se facă să reiasă adevărul cum că n'ar putea să fie decât absurd ca domniitorii peste popoare să subordoneze destinele și aspirațiile acestora, inruderirilor lor proprii familiale.

Nu sunt naționale numai acele dinastii cari nu au, sau au prea puțin amestec de inrudire cu altele domnind peste alte țări și popoare, — cum se zice de pildă despre dinastia Savoia, care totuș are și ea destule astfel de inruderiri, sau mai cu drept cuvânt până acuma, numai despre dinastia Karageorghevică a Serbiei; căci și prințul moștenitor al Muntenegrului are drept de soție o principesă germană. Ci naționale sunt și trebuie să fie toate dinastiile, și nici o altă considerație n'are să le servească drept îndreptar al atitudinii și fapturilor lor decât interesul, sentimentele și aspirațiile popoarelor în fruntea cărora se găsec.

Dacă aceasta poate n'a fost întotdeauna așa în trecut, — în timpul de față însă, și în viitor, nu se poate și n'are să fie altminterlea, Bulgar este țarul Ferdinand, elin este regele Constantin, și român, nimic altceva decât român, este regele României.

Modificarea și complectarea statutului organic al bisericii gr. or. române.

— Articol din afară. —

(Sfârșit).

Precum vom vedea, teritoriile cele mai mici a acestor dieceze au făcut posibil episcopatulul sârbesc a apara pe poporul român din diecezele lor de unire. Cât de puternici și cât de activi au fost episcopii catolici din Oradea-mare, căci de datorința acestora s'a ținut a atrage pe Românii din aceste părți la unire, și cât de mult au fost sprijiniți de catolicism, dar n'au putut pătrunde cu unirea în episcopiele sârbești; pe departe nu în acea măsură cum au pătruns în nefericita episcopie vastă — fără margini a Ardealului. Mai vehement s'a năpusit unirea asupra Românilor din Biharia, dar episcopii sârbești din Arad, supravegherea din apro-

olari și lemnarii de prin împrejurimile Bucureștiului.

Acești meseriași nu-și desfăceau însă, marfa lor, în tot timpul anului căci pe deoparte, erau ocupați, în timpul iernei, cu efectuarea oalelor, străchinilor, albiilor, donițelor, meselor etc. iar pe de alta, vara, treceau la munca pământului. Și pentru că și clienții lor cei mai obișnuiți țărani, erau ocupați în același timp, au găsit că cel mai nemerit timp de a-și vinde marfa este între Sf. Alexe și Rusalii. După schimbările calendaristice ale acestor sărbători se alegea și se fixa temeiul târgului, totdeauna într'o Joi.

Odată ce acești meseriași, cari executau marfă pur națională, au căpătat mijlocul de a-și vinde nesupărați produsele, faima lor s'a răspândit pretutindeni, și de pretutindeni s'au ivit cumpărători din ce în ce mai numeroși. Cum însă târgul acesta nu ținea decât cel mult 3 săptămâni și cum negustorii erau, în genere, oameni bătrâni, s'a botezat târgul care se ținea numai în acest interval, „târgul moșilor”.

După o altă legendă, denumirea de târgul moșilor, își are originea din faptul că tot în acest timp Românii fac pomeni pentru moși și stră-

moși (Sâmbăta morților) cumpărând vase, doniți și cele trebuitoare din acest târg.

Cu timpul renumele târgului s'a întins, și alături de oalele și străchinile de lut, fabricate de moșii cari i-au dat numele și ființa, au început să figureze farfuriile și cămile de faianță lucrate în fabrici și vândute de negustori târgoveți.

Mai apoi, pentru că afluența cumpărătorilor se mărea din ce în ce și oferea prilejuri de câștig și în alte direcții, au prins să se înfiripeze prăvălii de consumații, localuri de distracție și de reprezentății vulgare: scrâncioburi, călușei, barăci unde se produceau saltimbancii și câte altele.

În zilele noastre, după scurgerea unui veac întreg aproape, târgul moșilor nu mai e un prilej de aprovizionare cu obiecte casnice necesare unei gospodării pentru un an întreg, decât numai pentru țărani, pentru țărani cari mai știu să păstreze încă respectul tradiției. Azi „Moșii” sunt mai mult o înjghebare prielnică petrecerilor și nebuniilor de tot felul și exigențele târgoveților în această privință sunt pe deplin satisfăcute de marele număr de berării,

restaurante și barace, dela cele mai luxoase până la cele mai umile.

Astăzi, în locul căruțelor ferecate, în locul briștilor cu coviltir, se plimbă mărețe, prin inima târgului, „fiat”-urile strălucitoare, amestecându-și țipetele sirenelor cu asurzitoarele sunete ce pornesc din „gornurile” atâtor târgoveți veseli și înveseliți. În locul scrâncioburilor și călușeilor tradiționali, s'au ridicat „roata gigantică” și „aeroplanel”. În locul scamatorilor muncători de foc și panglici, în locul lui „Vasilache”, teatrele de varietăți, „numeriile” cele mai extravagante și mai străine de înțelesul și sufletul poporului, fac obiectul atenției încordate a celor ce au timp de pierdut.

Iar moșii, moșii adevărați, cei cari se mai îndeletnicesc încă cu uitata industrie națională, cărora Vodă Alexandru Ghica le-a lăsat cu limbă de moarte dreptul de a-și vinde produsele pe moșia sa. — moșii aceștia stau departe de forfoteala târgului, așezați într'un loc retras, lângă oalele și străchinele făurite de dânsii, cuminti și resemnați, fără a le păsa de schimbarea adâncă, care a mai adăogat încă un ne-caz la șirul nesfârșit al suferințelor ce i-au îmbătrânit.

Mihail Popescu.

ere fiind ușoară, căci comitatul Aradului cu cel al Bihariei sunt marginase, dădeau proteste, dădeau acuze, cereau investigații și totdeauna apărau cu efect credința veche a poporului român; iar poporul văzând că are păstor și apărător, a prins curaj, și nu s'a lăsat să fie tras în unire.

Aceste fapte le adevărese acum datele statistice a numărării poporului dela 1910, în sensul cărora s'au aflat în comitatul Bihariei, Români 233.159 neuniți — și 57.488 uniți, din cari acum în anul 1913 biserica română unită a mai pierdut în favorul bisericii unite ungurești din cercurile administrative Székelyhid și Erőmhályfalva 11.186 credincioși și parohia ruteană din Oradea; în comitatul Bichisului 8.374 neuniți, și 748 uniți; în comitatul Cenadului 12.884 neuniți, și 4438 uniți, din cari însă acum a pierdut biserica unită română în folosul celei unite ungurești parohia din Măcău cu 1392 credincioși; în comitatul Aradului 230.907 neuniți, și 20.006 uniți; în Timiș 162.152 neuniți, și 12.381 uniți; în Torontal 83.109 neuniți, — 3828 uniți; deci în cifre se arată avantajul, când biserica are multe și dese episcopii cu multe centre bisericesti. acest avantaj a fost în trecut și rămâne incontestabil și pentru prezent, și pentru viitor.

Acum să vedem dezavantajul, adică dezastrul cel mare, ce l'a suferit biserica ortodoxă română în Ardeal, în cea mai mare parte din împrejurarea, că a avut dieceză prea mare.

Precum am amintit mai sus, întreg Ardealul — 15 comitate — din nefericire a avut numai una episcopie românească, adică pe cea din Alba-Iulia, de care, din și mai mare nefericire, s'au ținut și Sălajul, Sătmarul și Marmăția. La anul 1700 episcopul ortodox român *Atanasie Anghel* cu un număr de protopopi și preoți a trecut la unire. Din momentul trecerii a început a funcționa episcopia greco-catolică română, iar funcționarea celei ortodoxe române a încetat. Această stare a durat până la anul 1762, când guvernul a reactivat funcționarea episcopiei ortodoxe române instituită de administrator episcopesc pe episcopul sârbesc din Buda: *Dionisie Novacovici*, iar după moartea acestuia la 1770 pe următorul episcop sârbesc din Buda: *Sofron Chirilovici*; la anul 1883 împăratul Iosif al II-lea a numit și instalat de episcop pe arhimandritul sârbesc *Gedcon Nikits*, iar după moartea acestuia la anul 1788 iarăș de episcop pe arhimandritul sârbesc *Gerasim Adamovici*; dela moartea acestuia la 1796 până la 1810 scaunul episcopesc a stat vacant; atunci a fost ales și instalat de episcop *Vasile Moga*, care a păstorit dieceza până la 1835; iar la 1846 a venit *Saguna* ca administrator și la 1848 ca episcop.

Spre marea nefericire a bisericii ortodoxe române marea extenziune a acestei dieceze a rămas și după reactivarea ei din anul 1762 tot așa cum a fost și înainte de unire, iar poporul ortodox român pe locurile îndepărtate, adică pe jumătatea nordică a Ardealului, a Sălajului, Sătmarului și Marmăției și după anul 1762 a rămas fără păstor și fără apărător, pentru că administratorii și episcopii sârbești tot în părțile de sud ale Ardealului s'au așezat și funcționat. Dacă la anul 1762 se împărțea Ardealul cel puțin în două dieceze, adică și una pentru părțile către Cluj sau Dej, cât de primitivă, și se aplicau și acolo administratorii și episcopi sârbești, unirea n'ar fi cucerit atâtea teren în acele regiuni, cât a cucerit din împrejurarea, că acele părți au fost peste măsură departe de sediul administratorilor și a episcopilor. Până când în părțile sudice ale Ardealului, în apropierea reședințelor episcopescii a bisericii ortodoxe române, unirea pe departe n'a putut cucerii atâtea teren ca în părțile nordice. Și acest adevăr îl dovedesc datele statistice a numărării populare dela 1910. Conform acestora la anul 1910 s'au aflat în comitatul Bistrița-Năsăud, Români 72.494 uniți, și 16.615 neuniți; în Ciuc 23.724 uniți și 188 neuniți; în comitatul Cojocnei (Cluj) 126.217 uniți, — și 41.715 neuniți; — în Mureș-Torda 49.911 uniți, și 31.266 neuniți; — în Solnoc-Dobâca 155.364 uniți, și 38.608 neuniți; în Turda-Arleş 72.672 uniți, și 56.748 neuniți; în Maramurăș 83.073 uniți, și 1437 neuniți, în Sătmar 116.627 uniți, și 2147 neuniți; în Sălaj 132.741 uniți, și 9429 neuniți.

Iată în cifre dezastrul, ce-l suferă o biserică cu episcopii extinse.

Cumcă în părțile sudice ale Ardealului, în apropierea sediului administratorilor și episcopilor ortodoci, unirea nu s'a putut înrădăcina așa de tare, ca în părțile îndepărtate către nord, dovedesc datele statistice, și adică la 1910 s'au aflat în com. Hunedoarei Români 217.425 neuniți, și 60.024 uniți; în comitatul Sibiuului 99.952 neuniți, și 16.064 uniți; în comitatul Făgărașului 61.881 neuniți, și 23.651 uniți; în comitatul Brașovului 35.585 neuniți, și 979 uniți; în Treiscaune 28.077 neuniți, și 3052 uniți; în comitatul Odorheiului 4020 neuniți, și 1508 uniți; în comitatul Târnavei mare 51.705 neuniți, 17.062 uniți.

În comitatele Alba-Inferioară și Târnava-mică a cucerit mai mult teren unirea, și adică în Alba-Inferioară 85.276 uniți, și 89.724 neuniți; în Târnava-mică 41.323 uniți, și 19.420 neuniți, pentru că aceste locuri cad în apropierea Blajului, unde are sediu episcopesc biserica

unită, și în sfera de atracțiune și influință a sediului episcopesc se întărește contingentul credincioșilor acelei biserici. Consecința finală e, că o biserică, care nu e protejată de nimeni, ci din puterile proprii trebuie să se susțină, are să-și organizeze multe și dese episcopii, căci altcum merge spre decadentă.

Din cele expuse trebuie să deduc, că cine voințe să fie considerat de binevoitor sincer al acestei biserici, are datorința morală a stăruii, ca noile episcopii să fie cât de curând înființate.

Extensiunea cea mare a actualelor episcopii e un defect dela naștere a mitropoliei; episcopii au fost proiectate prea mari și acest defect organic intern nu se poate înlătura prin regulamente și concluze; aici numai o operație radicală poate ajuta; adică noua împărțire a mitropoliei în șase episcopii, făcută de congres la anul 1909, trebuie efectuată.

Cumcă defectul extensiunii prea mari a actualelor episcopii și acum, sub era constituțională a statutului organic, roade la sănătatea bisericii ortodoxe române, despre această chestie voiu trata altădată.

Un binevoitor al bisericii

Rusia se grăbește...

Se anunță din Sofia:

Răspunsul împătritei-înțelegeri la contra-propunerile Bulgariei, nu s'a produs încă până în acest moment.

Cu toate acestea reprezentanții înțelegerii din Sofia, cari după cât se vede din atitudinea lor, sunt foarte grăbiți, au și început să anticipeze asupra răspunsului în chestiune, expunându-l în linii generale prin presă și interviewuri, acordate diferitelor ziare bulgare.

Așa, semioficiosul „Utro” publică, la loc de frunte, un astfel de interview, cu unul din diplomații împătritei înțelegeri, în care acesta conchide că *Rusia este dispusă a acorda totul României și Bulgariei, spre a o scăpa de dezastrul ce o așteaptă.*

Iată conținutul acestui interview. „Evenimentele desășurate în ultimul timp în Galiția — începe diplomatul în chestiune interesantele sale declarațiuni — *impun în mod imperios o nouă orientare, în tratativele ce se urmează actualmente cu statele balcanice.*

Așadar propunerile ce se vor face Bulgariei, ca și cele făcute României zilele trecute, vor fi concise și în așa fel, încât, să nu mai dea loc sub nici o formă, la târăgănarea tratativelor și amânarea hotărârilor ce vor fi de luat.

Eșecul armatei ruse în Galiția, impune împătritei înțelegeri și în special Rusiei, să-și asigure de urgență sprijinul unei armate balcanice și de aceea, s'a grăbit să ofere totul României, evitându-se astfel discuțiunile ce amenințau să se prelungească la infinit, în jurul Bucovinei.

Pornind dela această premisă, împătrita-înțelegeri va admite toate cererile Bulgariei și compensațiunile ce va obține. S.

† Eroul învățător Cornel Nica.

Ni se scrie: Simpaticul tânăr Cornel Nica din Valeadeni terminase cu eminentă pedagogia noastră din Caransebeș anul trecut (1914).

Era cântăreț și notist bun, era afabil, isteț, cu simfeminte nobile românești, cu cunoștințe bogate în toate ramurile științei, un tânăr cetit, plin de speranță, fala comunei și vrednic urmaș al învățătorului său George Cătană din Valeadeni.

Când s'a făcut anul trecut mobilizarea, a fost și dânsul asentat și a intrat ca voluntar la regimentul de honvezi din Lugoj. Fiind din fire isteț, curajos, sprinten în mișcări, vorbe și fapte, era iubit mult de superiori și încurajat. Se puse deci pe studiu serios și în primăvara anului 1915 puse cu eminentă examenul de ofițer și avansă până la rangul de stegar, aspirant de sublocotenent. Cu acest grad a plecat pe câmpul de luptă din Galiția.

Aci s'a luptat vitejește, a trecut Carpații îndurând multe greutateți și alungând dușmanii a făcut multe fapte eroice vrednice de un Român adevărat.

În drumul său spre Lemberg însă, în apropierea orașului Drohobycz, din Galiția, tocmai

când conducea plutonul său la un asalt spre cucerirea unor tranșee dușmane, a fost lovit de un glonț dușman drept în frunte și a murit pe loc.

Acasta s'a întâmplat în 19 Mai a. c.

A fost ridicat de camarazii săi de arme și în regretele generale a fost îngropat în mormânt separat, la cap cu o cruce, și cu inscripția numelui și a rangului său.

Lăsământul său a fost trimis părinților săi în Valeadieni, cari de durere plâng și se sdrobesc și nu află mângăiere.

Astfel s'a sfârșit acest fiu de țaran, acest brav tânăr ca și mulți alții, jertfindu-și viața, murind moarte de erou pentru tron și patrie.

În veci fie amintirea lui!

Suferințele Românilor din Lemberg.

Ziarul „Ziua” organul legațiunei austro-ungare din București primește următoarea comunicare datată din Lemberg dela corespondentul său special la cartierul general al presei pe frontul orientat:

Îndată ce începu să se cunoască în Lemberg tot mai mult situația dificilă a armatei rusești, neliniștea începu să crească în cercurile rusești și cu deosebire în cercurile militare. Spre a liniști îngrijorarea care se înfădea tot mai mult cercurile oficiale au răspândit la 8 Iunie știrea că România ar fi mobilizat deja și că la 14 Iunie ar intra în acțiune alături de quadruplă înțelegeri.

Bine înțeles nimeni n'a vrut să dea crezământ acestei știri și mai puțin decât toți populația românească care se află destul de numeroasă în capitala Galiției, și care se ocupă mai ales cu piolăria și tăbăcăria, ca muncitori în marea fabrică a dlui Teodor Vancea.

Bineînțeles, îndată ce a fost răspândită acea știre, Rușii au început să se poarte bine cu acești români și s'a ridicat pentru Români chiar și opreliștea pentru consumul alcoolului.

Îmediat după aceea autoritățile rusești au lansat un apel către Români, ca să formeze o legiune română care să lupte împotriva Austriei. Oamenii erau desperați și împreună cu dragălașile rusești au respins cu unanimitate acest apel, declarând cu indignare că în nici un caz nu vor lupta împotriva împăratului și patriei lor.

Veni și ziua de 14 Iunie, când trebuia să izbucnească războiul între România și Austro-Germania. Întreg orașul a așteptat cu mare nerăbdare toată ziua dar nu veni nici o știre. A doua zi, iritația și neliniștea a crescut și mai mult — când în sfârșit veni știrea hotărâtoare că România nu este dispusă să iasă din neutralitate.

Românii din Lemberg au serbat cu bucurie acea zi, dând astfel prilej deslănțuirii brutalității și a setei de răzbunare a Rușilor. De atunci a început o epocă de suferințe crâncene pentru blefii Români, pe cari soarta nemiloasă ca într'un timp pe bucovineni, îl dă-luse pe mâna călărilor moscoviți.

Abia se lăsară umbrele serii — și schingiuitorii se năpustiră asupra nenorocitelor victime. Conduși de membrii temniței Ochrana, (poliția politică secretă rusească), cazacii dădură năvală în cartierele locuite de Români, au pătruns în locuințele sârmanilor muncitorii și trăgând femeile din pat, îl bătură pe toți până la sânge. După ce se obosiră de mântuirea bicelor se apucară de jaf. Plesniturele nagaicei răsuna însoțite de focuri de revolver în noapte în simfonia jalnică a vaetelor sârmanilor oameni.

Măcelarul Silviu Vlad împreună cu soția și vara lui au fost ucși cu lovituri de secure și focuri de revolver. Teodor Vancea a fost arestat și ținut în Rusia iar întreaga avere i-a fost confiscată.

Birtașul Pahomie Marinand, împreună cu cele trei fiice ale sale a trebuit să le servească Rușilor toată noaptea tot ce se găsea de mâncare și de băut în cârciumă. În acest timp, alți Ruși, între cari și Cervezi, au năvălit în casă prin ferestrele din dos, cari au jefuit toată casa, bătându-i crâncen pe nenorocții proprietarii.

Din acea casă s'au furat blănuri în valoare de 8000 de lei.

Între alții a mai fost dus în Rusia și poetul Icrovici. Caracteristic pentru felul cum procedează poliția rusească este și următorul caz:

D. Valerian Blazște care posedă în România bogate

fla. Și acesta a avut să sufere pe urma obiceiurilor rusești. Intr-o noapte numitul a fost sculat din somn de agenții de poliție cari i-au declarat că prefectul Bicev ar fi supărat pe el și că ar fi bine să-l împacă cumva. Poliștii s'au oferit să facă ei împăcarea pentru care au cerut 5000 de ruble. Românul nostru, care-și cunoștea oamenii, le-a oferit 50 de ruble pentru acest presupus „serviciu”. Întâi, oferta i-a fost refuzată cu multă indignare. În urmă însă au căzut de acord să le plătească 75 de ruble ca să scape de ei.

Și multe lucruri de acestea, au avut de suferit nenorocirii de Români din Lemberg și împrejurimi.

Ti se umplu ochii de lacrimi și mâna nu mai poate ține până când auzi vetele nenorocitorilor când plini de jale îți arată rănilor dureroase, locuințele devastate și goale și când întrebă tremurând de îngrijorare: Ce s'a întâmplat cu ai lor, unde sunt?

Iar acești nenorocitori oftează pe drumurile Siberiei, unde i-a trimis răsunarea și urgia rusească.

Multă vreme vor rămâne încă neșterse urmele devastărilor rusești în casele Românilor și gemătul victimelor nu va înceta nici el curând. Rănilor sunt prea adânci.

Dr. R.

Eminescu, Caragiale, Iosif.

În trecut — doar că se umple locul unui mic spațiu de informație zilnică — s'a anunțat printr'un ziar că s'au împlinit douăzeci și șase de ani dela moartea genialului poet Mihail Eminescu. Mica informațiune a trecut neobservată, astfel că această tristă aniversare n'a atras atențiunea nimănui, nici măcar a celor mai devotați admiratori ai marelui poet, și nici măcar celor cari se socot a fi eminesciani... Aceasta cel puțin se deduce din absolută tăcere în care a trecut data morții marelui poet.

În aceeași tăcere a trecut o altă aniversare, de dată mai recentă: aceea a morții celui mai paradoxal dintre prozatorii noștri, și a celui care e considerat ca cel mai puternic autor dramatic: I. L. Caragiale.

S'au împlinit în cursul acestei săptămâni trei ani de când o telegramă expediată din casa dela Wilmersdorf (Berlin) anunță că acolo a închis ochii pe vecie I. L. Caragiale — acel „om fără noroc” despre care Vlăduța, bunul și devotatul său prieten, a păstrat atâtea suveniri scumpe pe cari, numai în parte, le-a dat publicității, într'u amintirea memoriei marelui satiric și epigramist.

Tot în cursul acestei luni, peste câteva zile, se împlinesc doi ani dela moartea unui alt reprezentant al poeziei românești: St. O. Iosif, care a închis ochii în momentul înălțător în care întreaga oștire, chemată să-și facă datoria „pentru neam și pentru rege”, cânta, cu avânt dar și cu evlavie, triumfalul imn al poetului care pleca într'o lume mai liniștită — „La Arme!...”

Eminescu, Caragiale, Iosif...

Trei morți mari, trei aniversări dureroase, trei nume scumpe tuturor!

Nu este aici locul a se arăta ce a pierdut literatura noastră prin moartea acestor fruntași ai ei...

În momentele prin care trecem, e datoric sufletească ne impune să-i amintim cu evlavie și spre mângâierea noastră, să recetăm opera rămasă pe urma lor. Am trage unele învățăminte de pe urma acestei lecturi și am putea face unele constatări cari să ne fie pilde vii pentru zilele de astăzi...

Către cercetașii Româneli.

Principele Carol al României a adresat Marei Legiuni a cercetașilor din România următorul ordin:

Se aduce la cunoștința tuturor cercetașilor Marei Legiuni din România următoarele:

Cercetașul care va pleca pe timpul verii din localitatea unde este înscris și însumat, va trebui să aducă aceasta la cunoștința instructorilor lui, indicând localitatea unde va petrece vara. Ceice au și plecat vor anunța acestea înscris, de acolo de unde se găsesc.

Imediat ce va sosi în noua localitate, se va interesa dacă acolo este o formație cercetășească locală și se va alipi și ei la ea. Altfel

nu-i este permis să poarte uniformă în acea localitate.

Dacă nu e nici o organizare locală, cercetașii sosiți acolo se vor întruni, alegându-și un șef și conducându-se conform principiilor cercetășești, anunțând în acest timp pe comandantul cohorții celei mai apropiate. Altfel, cercetașii neorganizați nu trebuie să poarte uniforma în vilegiatură.

Comandantul cohorții apropiate va îngriji, pe cât este posibil, a le trimite sau a le indica un instructor din localitate.

Cercetașii cari vor face excursiuni, din inițiativa proprie sau din îndemnul comandanților lor, trebuie să facă cunoscut în scris data plecării, itinerariul plănuit și durata excursiei. În excursii, să aibă mereu în minte legea cercetașului și s'o pună în practică.

Cercetașul trebuie să păstreze cu sfințenie, oriunde, regulile de ordine, bunăcuviință și cumpătate, preserise de „Cercetășie”, spre a fi admirat și imitat pe unde trece.

Să nu abuzeze de autorități și de bunăvoința gospodarilor; numai la mare nevoie să ceară mijloacele autorităților, pe cari le rugăm să dea atențiunea și considerațiunea cuvenită unui bun cercetaș.

Oricine are dreptul să ceară unui cercetaș „Cartea de identitate” și „Carnetul de cercetaș”, unde poate face chiar însemnări.

Faptele nepotrivite cu numele de „cercetași” vor fi aduse la cunoștința oricărui comandant al cercetașilor, prin scris, telefon sau graiu viu.

Comandantul Marei Legiuni,

Carol,

principe al României.

Arhiducele moștenitor Carol Francisc Iosif despre război

Din New-York se anunță cu datul de 10 Iunie: Dr. I. T. Roche, care a petrecut la cartierul principal austro-ungar, în calitate de corespondent al ziarelor din America, publică un interview, acordat de arhiducele moștenitor Carol Francisc Iosif. Arhiducele moștenitor a declarat cu acest prilej:

Austro-Ungaria nu e vinovată că a izbucnit războiul mondial. Demersul ei față de Serbia a fost o necesitate, pentru ca să apere drepturi naționale elementare și pentru ca să pună capăt agitației temerare. Lumea știe că această agitațiune a răpit monarhiei pe moștenitorul ei iubit de toți și a făcut imposibil, ca să fie igno-



A. S. arhiducele moștenitor Carol Francisc Iosif.

rate circumstanțele, în cari își aveau origina crima din Sarajevo. Să se pună America numai în situația monarhiei, judece poporul american ce satisfacție ar fi cerut în astfel de circumstanțe? Serbia a avut prilej, ca să se scuze. Noi am arătat limpede lumii că nu aspirăm la teritoriul ei, noi am voit numai să punem capăt în sfârșit amestecului insuportabil în afacerile noastre interne. Dacă monarhia ar fi lăsată să tra-

teze singură cu Serbia, n'ar fi izbucnit nici un război și afacerea ar fi de mult rezolvită. Se merită să avem mereu în vedere acest fapt, acum când împrejurările originale sunt acoperite de un văl. Natural, că Americanii și-au pus întrebarea, de ce a recurs Serbia la arme, în loc să cedeze în circumstanțele date, în fața pretențiilor juste, cari n'aveau alt scop, decât asigurarea drepturilor noastre naționale elementare. Natural, că și-au pus întrebarea de ce a mobilizat Rusia forțele sale la frontierele austro-ungare, dacă prin un sfat prietenesc dat Serbiei s'ar fi putut evita războiul. Durere acest sfat bun nu s'a dat, din contră i s'a dat ordinul nenorocit de mobilizare, care a prefăcut întreagă Europa într'o tabără de arme și a adus o neșusă mizerie asupra țărilor beligerante, ca și asupra celor neutrale.

Dorese să-mi spun limpede convingerea, că Austro-Ungaria și Germania poartă un război de apărare, pentru a cărui evitare și întârziere au luptat ani de-a rândul. Concedătenii Diale să-și aducă numai aminte de campania panslavistă a Rusiei, din deceniile din urmă, precum și de faptul că Rusia a fost aceea, care a mobilizat mai întâi la frontierele noastre, și ei vor înțelege, pentru ce au fost constrânse ambele țări să stea gata pentru războiul de apărare.

Totodată pot constata, spre bucuria mea, că acest război a dovedit unitatea deplină a monarhiei și loialitatea adânc înrădăcinată, a tuturor popoarelor, cari trăiesc în ea. Acei cari cunosc poporul nostru, n'au fost surprinși de această loialitate. Ea îi va fi surprins, de sigur, pe aceia, cari socoteau contrar.

Dorese să mai constat, că între monarhia noastră și puternicul ei aliat stăpânește cea mai desăvârșită armonie în toate chestiile, cari privesc conducerea războiului. Aceasta armonie și unitate va dăinui până nu ne vom ajunge scopul, adevărat și dăinuitor.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 5 Iulie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rusec: În Galiția de răsărit, trupele aliate din armata lui Linsingen după lupte victorioase de două săptămâni, au ajuns, urmărindu-l pe inamic, până la Zlota-Lipa, al cărei țărnam apusean l'am curățit de inamic. În sectorul Kamionka-Strumilova-Krasne tot luptam cu ariergardele rusești. Inamicul a părăsit la Krifow țărnam apusean al Bugului și a incendiat localitatea.

Pe ambele țărnamuri ale Wieprzului superior suntem în luptă. Trupele aliate l'au scos pe inamic din pozițiunea ce a ocupat-o la miazănoapte de părăul Por și au înaintat spre Plonka. În legătură, la apus armata arhiducelui Iosif Ferdinand în lupte de mai multe zile a spart frontul rusec de ambele părți de Krasnik și i-a respins pe Ruși, cari au încercat mari pierderi, spre miazănoapte, capturând în aceste lupte 21 ofițeri, 800 soldați de rând, 6 tunuri, 6 chezoane și 6 mitraliere. La apus de Vistula situația nu s'a schimbat.

Pe frontul italian: La marginea platoului Doberdo s'au dat, ieri, neînclinate lupte violente. Spre seară am respins atacul a două divizii italiene, îndreptat împotriva sectorului spre miazăzi dela Polazzo, mai la miazănoapte lupta continuă. La Voltschach și Krn, inamicul a atacat iarăși fără să reușească. În regiunile dela frontiera Carintiei și Tirolului se dau numai lupte de artilerie.

Berlin, 5 Iulie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: La miazănoapte dela Ypern, pe drumul Pilken, am respins în mod sângeros un atac al Englezilor, precum și un atac al Francezilor împotriva Souchezului. De ambele părți de Croix des Carnes, pe marginea apuseană a pădurii Bois de Pretre, trupele noastre au dat un atac, în o lungime cam de 1500 metri, împotriva pozițiunii inamicului și a înaintat prin labirintul tranșelor 400 de metri. Francezii, cari se apărau desperat, au fost siliți să părăsească tranșeu după tranșeu cu pierderi mari, lăsând într'aceasta în mână noastră 1000 prizonieri răniți, între cari stabul unui batalion, 2 tunuri de câmp, 4 mitraliere, 3 svârlițoare de mine ușoare și 4 grele. Tot așa a reușit în aceeași vreme și atacul nostru neașteptat, executat împotriva pozițiunii

nici un
vită. Se
fapt, a-
coperite
pus în-
e, în loc
preten-
cât asi-
elemen-
de ce a
austro-
Serbiei
est sfat
inul ne-
ntreagă
is o ne-
e, ca și

erea, că
războiu
târziere
ale să-și
slavistă
m și de
nobilizat
or înțe-
lele țări
e.
mea, că
i a mo-
ă, a tu-
cei cari
și de a-
e sigur,

onarhia
ște cea
ile, cari
armonie
ajunge
oare.

oficiale.
publicare

cartierul

rupole a-
rioase de
mic, până
urât de
asne tot
răsit la
at locali-

r suntem
i poziții-
Por și au
ata arhi-
te zile a
nik și i-a
eri, spre
șter, 800
altere. La

Doberdo
seară am
at impo-
mai la
Krn, ina-
unile dela
lupte de

le cartier

a Ypern,
s un atac
or impo-
s Carnes,
e, trupele
600 metri,
n labrin-
e apăru
upă tran-
ăna noa-
batalion,
de mine
vreme și
pozițiuni

unui fort francez, la Haut de Rioupt (la miazăzi de Norroy lângă Mosel), pe care l'am aruncat în aer împreună cu apărătorii și cu construcțiile de luptă, apoi l'am evacuat iară conform planului. Aviatorii noștri au dat din nou dovadă despre superioritatea lor în luptă aeriană. La miazănoapte și apus de Manoviller, ei au silit în 1 și 2 Iulie câte un aeroplan francez să coboare imediat. Un aeroplan de războiu german a parat ieri și alături cu succes atacul a 3 aeroplane inamice. Cu prilejul atacului aerian, relevat în comunicatul de ieri, bombele aruncate asupra orașului Brüggge au căzut în apropierea celor mai de valoare monumente.

Pe frontul oriental: Situația neschimbată.

Pe frontul sudoriental: Trupele aliate de sub comanda generalului Linsingen au atins, pe întreg frontul, Zlota-Lipa. Tărâmul drept al râului l'am curățit de Ruși. Prestațiunea armatei e extraordinară. În luptă de aproape 14 zile ea forțat trecerea peste Nistru față cu o pozițiune inamică puternică și pe inamicul bătut l'a alungat pas de pas. În sectorul Bug, inamicul a părăsit azinoapte capul de pod dela Krylow. Intre Bug și Vistula i-am scos ieri pe Ruși din nou din pozițiunile lor, la Pianka-Turolin, la miazănoapte de sectorul Por și la Farnow-Krasnik.

Berlin, 5 Iulie. — În 4 Iulie, dimineața, Englezii au încercat un atac mai mare împotriva punctelor noastre de razim din sinuele germane ale Mării de Nord. Tentativa n'a reușit. Dirigabilele noastre au observat pe când răsărea soarele la înălțimea insulei Terscheiling, apropierea forțelor engleze, cari se compuneau din un vas cu hidroplane însoțit de distrugătoare și crucișătoare, și le-a silit să se retragă. Un aeroplan englez caruia i-a reușit să se ridice a fost luat în goană de dirigeabilele noastre și a putut scăpa, numai sburând spre teritoriul Olandei.

Criza guvernamentală în Grecia.

Roma. — *Se află din Atena: Situațiunea partidelor politice rămâne tot așa de nedecisă ca mai înainte de alegeri. Guvernul care pe de o parte a mărturisit victoria partidului dlui Venizelos, continuă a căuta mijloacele de a împiedeca reînnoirea dlui Venizelos la putere.*

D. Gunaris a intrat în tratative cu deputații venizeliști influențați pentru a-și asigura victoria la alegerea președintelui camerei. Unul din membrii cabinetului a mers până a declara, că alegerea unui deputat guvernamental ca președinte al parlamentului e asigurată.

Este drept, că nu se prea vede cum, având în vedere că partidul venizelist n'a avut, după cât se știe dezertări de înregistrat.

De altfel deși alegerea președintelui camerei poate să imbrace un caracter foarte important, nu pare ca să poată face un rol de seamă în soluțiunea gravei crize guvernamentale prin care trece Grecia. În adevăr dacă ne raportăm la declarațiunile dlui Triandafilacos, ministrul de interne, camera riscă mult de a fi dizolvată în cazul în care guvernul actual sau un cabinet de coalițiune, alcătuit în afară de venizeloziști, ar putea obține o majoritate îndestulătoare.

Polemica angajată de zărele ateniene în jurul chestiunii regenței, pare a se domoli în urma îmbunătățirii pronunțate a sănătății regelui.

Contele Czernin la d. I. Brătlanu.

București. — *Contele Czernin, ambasadorul austro-ungar la București, a avut Vineri o întrevedere mai lungă cu d. I. C. Brătlanu, președintele consiliului.*

Lupte crâncene la Monte Nero.

Roma. — *Isvor italian.* — Comunicat din 27 (6): Nici un eveniment de o importanță militară particulară nu s'a întâmplat în ultimele 24 ore în regiunea Tiro-Trentin. Lupta de artilerie devine tot mai intensă. Trupele noastre alpine au izbutit să întrerupă instalația hidroelectrică din Ponali pe Garda.

În Carnia, inamicul a început, dar fără a izbui, să reia culmea Zelenkofel.

În localitățile din zona Muntelui Nero, unde au avut loc lupte în ultimele zile, s'a strâns aproximativ 200 puști, 20.000 cartușe, 2 svârli-toare de bombe părăsite de dușman.

În mai multe locuri pe frontul apei Isonzo, s'a constatat utilizarea de către adversari de obuze conținând gaze sulfuroase asfixiante.

Înțelegere Italo-sârbă.

Berna. — În urma intervenției guvernelor franceze, engleze și rusești, divergențele iscate pentru Albania între Serbia și Italia se vor aplană și sunt nădeji pentru o înțelegere deplină între cele două state.

Guvernele înțelegerii vor să accelereze încheierea acestui acord cu atât mai vârtos, cu cât Italia numai în acest caz este învoită să ia parte la acțiunea dela Dardanele.

Bulgaria s'a înțeles cu Turcia.

București. — Ziarul „Epoca” organul dlui N. Filipescu adresează somațiunea următoare dlui Brătlanu:

„Ziarele oficioase nu scapă un prilej să protesteze contra „grăbiților” și „neresponsabililor” în politica externă. Am dori să știm ce crede „factorul răspunzător, d. Ionel Brătlanu, șeful guvernului adormiților, despre cele ce se petrec acum în Bulgaria, care este pe punctul de a se înțelege definitiv cu Turcia? Ce zice despre misiunea la Berlin a ministrului german la Sofia? Ce crede despre evacuarea Adrianopolului de către populația otomană, — și de desgarnisirea forturilor, semne evidente ale înțelegerii turco-bulgare? Și ce consecințe ar avea pentru interesele noastre o asemenea înțelegere?”

— Să ne lămurească „responsabilul”.

La aceasta somațiunea a „Epocei” ziarul „Dreptatea” răspunde:

„În ce ne privește, putem adăoga, fără să știm ce va răspunde oficioasele guvernului la somațiunea „Epocei”, că „responsabilul” nu e vinovat cu nimic de faptul că Bulgaria s'a înțeles cu Turcia fără să țină seamă de sentimentele naționaliștilor români.

Că doar nu se va cere dlui Brătlanu să dea seama și de actele și gusturile celor dela Sofia. Și apoi, e foarte explicabil ca Bulgaria să nu palpitate prea mult pentru dorințele și aspirațiunile noastre.

Un fapt cert: înțelegerea Bulgariei cu Turcia îngreunează foarte mult situația noastră — și ar trebui, ca cei dela „Acțiunea Națională” să gândească dacă intrarea imediată a României în războiu e un lucru pentru care un om cinstit poate să-și ia răspunderea.

Tratativele turco-bulgare au intrat în faza decisivă.

Sofia. — *Eri dimineață D. Coluşeff ministrul plenipotențiar bulgar la Constantinopol, a avut o lungă întrevedere cu Talaat bei pe care l-a pus în curent, cu instrucțiunile ce a primit dela guvern în privința aranjamentului ce urmează să se încheie cu Turcia. După amiază d. Coluşeff a comunicat telegrafic dlui Radostavoff, rezultatul întrevederii cu Talaat bei, cum și obiecțiunile făcute de guvernul otoman la cererile Bulgariei. După câte a putut transpira până în prezent comunicarea dlui Coluşeff conchide în a arăta, că Turcia acceptă condițiunile Bulgariei de rectificare a graniței Traciei, așa că înțelegerea se poate considera ca și încheiată.*

Rușii nu vor pace.

Berlin. — „Tageblatt” scrie relativ la manifestul țarului, că acesta arată cât de îndepărtat este Rusia chiar de gândul păcii. Svonurile scandinave despre dorul de pace al curții țarului s'au dovedit a fi false. Și Duma se va pronunța pentru continuarea războiului. Schimbările în minister servesc numai pentru a încredința conducerea afacerilor războiului unor mâni mai bune.

† Vicecolonelul Dem. Burdea.

Poșta mi-a adus ieri dimineață două scrisori de pe câmpul de războiu din nord, cari prin vestea lor au produs o mare înfristare în sufletul nostru. În ambele scrisori ni se comunica moartea vicecolonelului român *Dimi-trie Burdea* dela regimentul de infanterie nr. 33 din Arad.

Întâia scrisoare datată din 26 Iunie n. am primit-o dela medicinistul voluntar român *Eugen Suciu*, care îmi scrie între altele:

„...Am avut grele lupte. Vicecol. Burdea a căzut ca un erou, luptând până la ultima suflare. El a căzut într-o luptă nocturnă de siradă”.

A doua scrisoare am primit-o dela sublocot. român d. *Sabin Codarcea* și iscăliță și de voluntarul român d. *Pavel Tămășdan*.

D. S. Codarcea scrie între altele:

„Ieri noapte am avut o luptă teribilă. Tocmai cu 15 minute mai înainte vorbeam cu bătrânul Burdea și în momentul următor spurcații de Ruși au ucis pe Românul nostru cel de omenie și stimat în toată societatea. Așa e omul; nu ști când îți bate ceasul de pe urmă...”

Am fost cel dintâi în Arad care am primit această știre tristă, care a produs unanime regrete în societatea românească din Arad. N'am publicat-o însă în numărul nostru de ieri, deoarece comanda militară abia după amiază primise înștiințarea oficială, apoi mai trebuia pregătită și familia despre sfârșitul dureros al capului ei.

Azi comanda pieței din Arad a primit următoarea scrisoare oficioasă dela colonelul *Pfister*, comandantul regimentului nostru de casă pe câmpul de luptă.

„In după amiază zilei lui 25 Iunie n. vicecolonelul Burdea a primit ordin să apere, cu batalionul său, un sat situat spre ost dela *Lemberg*. Batalionul a fost atacat de forțe inamice preponderante, dar cu toate acestea a rezistat cu eroism. În răstimp vicecolonelul fu lovit de un glonț; el căzu la pământ și în curând către seară muri.”

Colonelul spune că mai târziu va comunica amănunte.

Vicecolonelul Burdea, după cum aflăm, a luptat cu mult curaj fiind tot în fruntea batalionului său, îndemnând și încurajându-și soldații. Un glonț inimic, însă, l'a ucis tocmai în momentul când după eforturi colosale reușise să ocupe o parte din satul galițian.

Eroul vicecolonel moare în vârstă de 53 ani, lăsând în mare doliu soția și 4 fete.

Transmitem îndureratei familii sincere condoleanțe.

C. S.

INFORMAȚIUNI

Arad, 6 Iulie 1915.

Pe câmpul de luptă.

— Meditări. —

— 19 Iunie 1915.

Copilă!

Razele ultime ale soarelui s'au pierdut în zare, cântecul dulce al ciocârliei a amuțit și nici cucul nu se mai aude, numai vântul lin al serei șoptește tainic prin crângul verde și liliacii sbor rătăcind printre armele așezate în piramidă. E seară. Aerul rece este plin de mirosul plăcut al brazilor. Printre căsuțele răslețe ale satului

stau grupați soldații cântând și veselindu-se; sub câțiva arbori cântă ofițerii din violină.

Precum se pierde lumina zilei în întunecul serei, așa crește flacăra focului ce mistuie brazii pădurii întinse, fumul se ridică sus spre cer formând nouri întunecați. Înaintea ochilor mei se desface o priveliște admirabilă: câmpul inverzit cu grânele undulătoare, la spate pădurea neagră asupra căreia departe flăcările mari luminează o parte a cerului colorând noulăși o plutească a lene, dintre cari se ivește — din când în când — semiluna.

Mereu se pierd cântecile soldaților și acordurile violinelor, se sting rând pe rând focurile de tabără și cu încetul se liniștește totul. Numai departe de tabără se aude din când în când un bubuit înflorător de tun. Stau singur răzimat de colțul unei șuri și privesc flăcările mari — cari se ridică din întunecul pădurii — meditând asupra misterului ce ascunde focul întins.

Flăcările cresc și se extind mereu și nu este putere să le curme munca nimicitoare. Oare de ce flăcările dorului meu n'au puterea aceea mare de a se extinde peste margiunile ce îl strâng ca și legat în lanțuri; oare de ce nu ard cu aceeași putere ca a focului din pădure, să nimicească margiunile și să lumineze întunerecul în care îmi zace inima, să mă facă stăpân cu putere absolută ca să-ți pot cădea în genunchi înaintea picioarelor Tale, Copilă?! O! Atunci ar fi sărbătoare... ar fi bucurie... și ferietre ar fi atunci...

Sărman copil al vremurilor grele ce visezi iluzii când realitatea este proză tristă! Mergi și te culcă, căci oști „om” și ai soarta mașteră de a fi stăpânit.

Îți pupă mânăta

Adria.

— *Măne, Mercuri, fiind sărbătoare — Nașterea s. Ioan Botezătorul, — numărul vitor al ziarului nostru va apare Joi seara.*

Moștenitorul tronului despre Români. „Gaz. Transilvaniei” i se scrie de pe câmpul de luptă cu data de 22 Iunie n. anul curent:

„Având fericirea de a fi prezentat erf cu ocazia unei vizite în front, Altetei Sale moștenitorului de tron, arhiducelui Carol Francisc Iosif, am fost întrebat, după prezentare, din ce dieceză sunt”.

„Din a Sibiiului, sunt Român transilvănean”.

— „Aveți mulți Români aci? Răniți sunt?”

— „Sunt mai multe regimente românești, și partea cea mai mare a răniților sunt Români, Altetă!”

— „Da, da, a răspuns. Români s'au purtat „nobil” și se luptă vitejește (und schlagen sich brav). — Preot militar: I. G. L-u.

M. S. regele Ferdinand la Curtea de Argeș. Sâmbătă, 13 Iunie v. la ora 9 a. m. M. Sa regele Ferdinand însoțit de adjutantul de serviciu a mers, cu automobilul, la Curtea de Argeș, să vadă pe M. S. regina Elisabeta.

Majestatea Sa a asistat Duminecă la serviciul religios ce s'a oficiat în catedrală de către P. S. S. episcopul de Argeș și care s'a terminat cu o rugăciune la mormântul defunctului rege Carol I. După terminarea slujbei religioase, M. S. regele împreună cu M. S. regina Elisabeta au primit pe P. S. S. episcopul Dionisie al Buzăului, care venise cu o delegație de 100 preoți din eparhia Buzăului, spre a se prosterna la mormântul regelui Carol.

M. S. regele și M. S. regina Elisabeta au mulțumit P. S. S. episcopului Dionisie și preoților ce l'a însoțit.

Duminecă, la ora 5 p. m., M. S. regele a părăsit Curtea de Argeș în automobil, sosind în București la palatul Cotroceni, la ora 8 seara.

Dela fundațiunea Gozdsu. — *In atențiunea tinerimei noastre. Deoarece la adresa Eforiei fundațiunii Gozdsu sosesc zilnic cereri noi pentru burse, fără ca în acest scop să se fi publicat concurs, — prin aceasta se înștiințează toți cei interesați, că din fundațiunea Gozdsu, în sensul regulamentului, burse noi se votează numai în urma concursului ce se scrie din partea reprezentanței, — și astfel toate cererile intrate până acum, și cele ce ar mai intra fără bază de concurs, — se vor restitui petenților fără rezoluție meritrică.*

Din motivele înscrise în provocarea adresată în ziare către bursierii actuali ai fundațiunii Gozdsu cu datul 15/28 Maiu a. c. Nr. 111 F. G. — concursul pentru oferirea de burse noi se va publica numai atunci, dacă va rămânea o

sumă disponibilă afară de aceea, cu care fundațiunea este angajată față de bursierii vechi.

Ziarele noastre din patrie sunt rugate a reproduce aceste rânduri în coloanele lor.

Sibiu, 16/29 Iunie 1915. — Presidiul reprezentanței fundațiunii Gozdsu.

Penru răniții români. D. Dr. Dimitrie Nistor din Sinersig a trimis la administrația noastră suma de 10 cor. pentru soldații răniți.

Mulțumiri!

† **Constantin Călnicean.** Primit spre publicare următorul anunț funebrel: Cu inimă frântă de durere aducem a cunoștința tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoscuților, că scumpul și în veci neuitatul nostru soț, tată, tată-socru și bunie **Constantin Călnicean**, după lungi și grele suferinți, împărăsit fiind cu sfințele taine ale muribunzilor, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului, Marți, în 23 Iunie v. (6 Iulie st. n.) la ora 1 după miezul nopții, în etate de 60 ani. Immormântarea scumpului nostru defunct va avea loc Miercuri în 24 Iunie (7 Iulie) 1915 la 3^{1/2} ore d. a., dela locuința din strada Mikes Kelemen Nr. 15, în cimitirul de jos al orașului. Dormi în pace suflet nobil, amintirea ta scumpă o vom păstra cu duioșie! Arad, la 23 Iunie (6 Iulie) 1915. Elisabeta Călnicean născ. Săcoșan soție, Elena Muntean născ. Călnicean, Aurel Călnicean controlor și asesor cons. fiică și fiu, Alexandru Muntean protopresbiter gr. or. român ginere, Aurelia Călnicean născ. Comanicu noră, Alexandrina și Tiberiu Muntean, Stelina Călnicean nepoate și nepot.

Transmitem îndureratei familii sincere condoleanțe.

Dăruire. D. Augustin Lele din Criciova a trimis 5 cor. la adresa ziarului nostru ca ajutor pentru orfanii și văduvele soldaților căzuți pe câmpul de luptă.

Mulțumiri!

† **Teodor Justian** medic, proprietar membru în congregația comitatensă etc. a decedat în 3 Iulie st. n. în anul al 73 al etății. Immormântarea defunctului s'a făcut în 5 Iulie st. n. în Cripta familiară din Sânpetru de câmpie. Odihnească în pace.

Academia Română.

Institutul Ottetelesanu.

Concurs de primire.

1. Cu începerea viitorului an școlar 1915—16 se vor primi douăzeci elevi în institutul de fete dela Măgurele (Ilfov), fundat de Ioan Ottetelesanu și înființat de Academia Română, cărora li se vor da, conform dispozițiunii testamentare a răposatului fondator, o creștere casnică și instrucțiunea cuvenită unei „bune mame de familie, fără pretențiuni sau lux”.

2. În tot timpul studiilor de 5 ani, elevele vor avea întreținerea în institut și nu vor putea părăsi școala până la terminarea studiilor, afară de cazuri de forță majoră.

3. Sunt admise în institut copile născute din părinți români, pe deplin sănătoase, cari până la 20 August 1915 au implinit 13, dar încă nu 15 ani, au pregătirea ce se dă în școlile primare din România și au obținut l aterminarea cursului primar cel puțin media 7.50. Candidatele cu clase secundare au să prezinte certificatele de clase secundare, având media cel puțin 6.50.

4. Nu se admit dispense de nici un fel.

5. A doua soră nu poate fi admisă în institut, decât numai după trecerea a cel puțin trei ani dela absolvirea celei dintâi.

6. Părinții elevelor primite în institut nu pot să-și ia fiicele în familie decât pe cele din clasele I și III în vacanța mare, iar pe cele din clasele I și IV în vacanța Paștilor. Direcțiunea își rezervă totuși dreptul de a hotărî cari din eleve se pot bucura de vacanțe în familie.

7. Părinții aspiranților ori reprezentanții legali ai acestora au să trimită la Academia Română — până la 20 August 1915 — cererile de înscriere însoțite de:

a) actul de naștere;

b) actul de vaccina;

c) un act liberat de autoritatea comunală respectivă, în care, pe lângă naționalitate, se vor mai arăta: profesiunea părinților, starea lor materială, impozitele ce plătesc și numărul copiilor cu vârsta lor; în caz

de vor fi funcționari sau pensionari, și cuantumul salariului sau pensunii;

d) atestatul școlar despre terminarea claselor primare și alte certificate de studii.

8. Actul de sub litera c) trebuie să cuprindă toate datele cerute; în caz contrar, el se va înapoia cu celelalte acte și nu se va mai face înscrierea.

9. Comisiunea Fundațiunii Ottetelesanu, examinând actele și luând informațiunile ce va crede de cuviință, va dispune ca concurențele, cari îndeplinesc condițiunile mai sus precizate, să fie supuse la un examen de primire, prin care se va constata gradul de pregătire în ceea ce privește cetirea și scrierea, analiza etimologică și cea sintactică, cele patru operațiuni, geografia și istoria țărilor române.

10. Concurențele cari nu sunt din România se admnă fără examen de primire, în virtutea atestatelor obținute în școlile similare din patria lor, și au să trimită la Academia Română, tot până la 20 August stil vechiu, cererile însoțite de actele enumerate mai sus, de un atestat medical și de o fotografie a lor. Actele în limbi străine vor fi însoțite și de traducerea lor în românește. Lipsa fotografiei atrage după sine neînscriserea între candidate și înapoierea celorlalte acte.

11. Academia își rezervă însă dreptul de a face admiterea definitivă a copiilor din afară de regat numai după ce ele vor fi examinate de medicul institutului.

12. Examenele se vor începe în localul Academiei, Miercuri la 9 Septembrie 1915, ora 8 dimineața.

13. Cu începere dela 25 August, părinții pot ridica actele de naștere, de vaccina și de studii, cu cari au înscris copilele.

Nr. 1175. — București, 4 Iunie 1915.

Ultima oră.

DIPLOMATII ANTANTEI PĂRĂSESC SOFIA.

Sofia. — „Mir” e informat, că ambasadorii Franței, Angliei și Rusiei, dacă nu vor fi mulțumiți cu răspunsul, care îl va da Mercuri guvernul bulgar la demersul antantei, vor părăsi capitala Bulgariei.

CONJURAȚIE IMPOTRIVA ȚARULUI ȘI A MARELUI DUCE.

Sofia. — *Generalul rus Djuncovsky, locțiitorul ministrului de interne al Rusiei a plecat în fruntea unei comisiuni la Charkov, iar de aci se va duce la Odesa. Aceasta călătorie a fost necesită de o conjurație întinsă ce s'a descoperit. La 120 de universitari s'au găsit proclamațiuni, în cari se accentuază că țarul și marele duce trebuie omorâți. Revoluționarii au avut de gând să-l omoară mai întâi pe guvernorul și primarul Moscvei. Vre-o câțiva dintre revoluționarii au încercat să ajungă în apropierea țarului și a marelui duce la cartierul general, în uniforma ofițerilor din statul major, pentru ca să-i poată omori. În fața palatului guvernorului din Moscva s'au găsit bombe. 400 oameni au fost arestați.*

ATAAC IMPOTRIVA VENETIEI.

Bellinzona. — *Aviatorii noștri s'au arătat ieri deasupra Venetiei și au aruncat bombe, cari au căzut însă în mare. Aviatorii francezi și italieni au încercat zadarnic ca să-i urmărească.*

POȘTA REDACTIEI.

„Viorica”. — Din motive de ordin militar nu vă putem satisface dorinței dv.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

POȘTA ADMINISTRATIEI.

Ioan Todor, Kapor. Am primit 10 cor. în abonament până la 15 Noembrie a. c.

Dumitru Iridon, Apoldul-mare. Am primit 14 cor. în abonament până la 30 Iunie a. c.

Dr. Nicolae Stanila, Cartag. Am primit 4.80 cor. în abonament până la 31 Iulie a. c.

Petru Tira, Ticevanul-mic. Am primit 14 cor. în abonament până la 31 Dec. 1915.

Ioan Costa, Cocioba. Am primit 7.20 cor. în abonament până a 31 Iulie a. c.

ANUNT.

La agentura principală din Arad a băncii de asigurare *Transilvania* vor afla imediată aplicare

unu sau doi acvizitori (agenți ambulanti) cu condițiuni favorabile. Cei vărsați în acvirațiuni sunt mai preferiți.

Agentura principală din Arad a băncii gen. de asigurare m.

Ta 2456—3.

Transilvania

VINURI

vechi și noi de vândut.

Adresați-vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos) *Petru Benea*, căci Vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi din anii 1911 — 1912

Vin alb — — —	—86	—76
Rizling — — —	—88	—78
Roșu de Miniș — —	1'60	1'20
Carbenet — — —	1'40	—

Vinuri vechi și noi din anul 1914.

Vin alb — — —	—72	—62
Rizling — — —	—74	—64
Șiller — — —	—78	—68

Rachiu.

Rachiu de treve — — —	2'60
Rachiu de treve specialitate — —	2'80

Vinul se expediază cu rambursă dela 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie.

Vase dau împrumut pe timp de două luni. Pentru Calitatea vinului garantez.

Re 947

Petru Benea

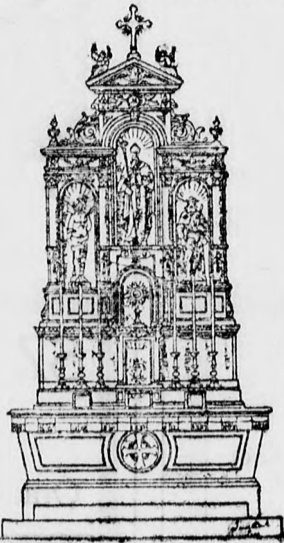
propr. și neg. de vinuri

Világos (Arad m).

Su 1920

Szobotha István

atelier de construcție de altare și de artă artistică
Budapest. VIII., Hunyadi-u. 26 sz.



Oferă on. preoțimii gr. ort. și gr. cat. lucrări de sculptură, iconostase, altare, amvoane, fătuși pentru botez, cociugul Domnului, statire, icoane staționare, scaune duhovnicești. Lucrări de aurire și pictură executată artistic de la cele mai simple până la cele mai decorate. Primește spre renovare și pictare iconostase și altare vechi. — Prețurile nu am dar cu proiecte artistice și prospecte convenabile ser vese gratis. — Pentru primirea lucrărilor merg la fața locului pe cheltuiala proprie.

Frisch Károly

Temesvár-Józsefváros, Hunyadi-ut 64.

Măstru de împletituri de sârmă și de site.

Execută îngrădiri de poieni, parcuri și cruci mormântale, împletituri pentru site pentru nisip și pietriș, apărătoare de schintel pentru hornuri de locomobile cu aburi, etc.



Magazin de site, sârme fine, contrapulte, pentru economie și pentru casă, — cu prețuri foarte ieftine.

(Fi 2104)

Pielării (Co 2127)

talpe achizite p. ghete instrumente pentru pantofari și cismari se pot procura mai bine la:

Gyöngy Sándor

magazin de pielărie

BUDAPEST, III., Tavasz-u. 1. sz.

Carl Stürner

funar

succesorul lui

Joh. Ongert's

SIBIIU

Hermannstadt

Saggasse 22.

■ Oferă lucrări de cânepă curată: funii pentru transmisiuni, funii pentru care, legătoare, ștreanguri, căpește, cingătoare ațe pentru rolete, ață pentru saci etc.

■ MARE ASORTIMENT DE AȚE ȘI FUNĂRII.

Revanzătorii primesc rabat!

Su 2069

CEASURI PENTRU BISERICI.

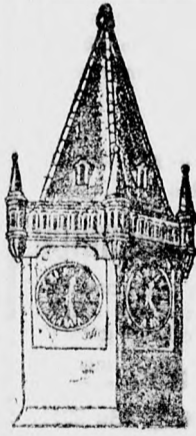
SZÁNTHÓ GYULA

fabrică de ceasuri pentru biserici

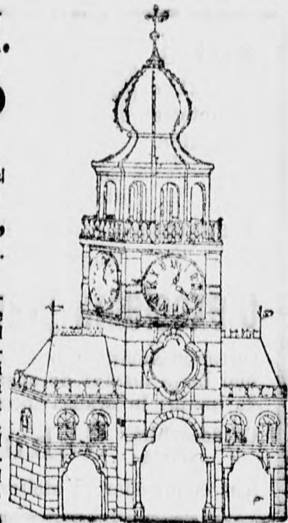
NAGYVÁRAD,

Damjanich-utca 30 szám.

Oferă ceasuri pentru biserici cari se trag odată pe săptămână, odată la 8 zile și odată la zi, durabile și precise. Prețuri ieftine. Fabrică cu putere electrică. Garanție pe mai mulți ani. Prețurile la dorință se trimite gratis. Plăci (tabla) pentru ceasuri cari luminează noaptea, executate admirabil. — Prețuri ieftine. (Sa 88)



Liferantul diecezelor gr. or. și gr. cath.



Premiat Expoziția internaț. de modă, Paris 1911: Grand Prix și med. de aur
Expoziția univ. din Roma 1911: Grand premiu și medalia de aur

La

„Croitoria universală”

I. PETRAȘCU

SIBIIU, Str. Cisnădiei 30

Telefon nr. 172.

: Croitorie civilă și militară :

Mare depozit de stofe engleze și indigene, precum și totfelul de articole militare. (1845—30).



Dufek Kálmán,

atelier de colorat și fabrică de curățire pe cale chimică

Cluj (Kolozsvár), str. Hegedus Sándor nr. 5.

Recomandă colorarea și curățirea pe cale chimică a hainelor de dama și bărbați, perdelelor, lucrurilor brodate și de mână etc în bucatele gata sau desfăcute de odată, pe lângă o executare conștiințioasă și recunoscută de solidă. Am introdus: desinfecțarea și curățirea penelor, la caz de urgență în timp de 12 ore. — Comandele cu poșta conștiințioasă și punctual. — Hainele de dobor se execută cât se poate de repede.

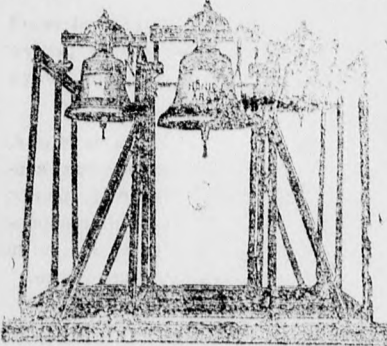


Du 1345

O nouă invențiune de clopote!

Clopotul rezonator brevetat
Ho 1632

este alcătuit așa că fortifică nu numai un sunet, ci și alt sunet armonios și astfel **asemenitor acordului** dă un sunet plin, puternic și sărbătoresc precum și adăne.



Echipamente p. clopote de fer
Staluri " " " "
Prospecte și preliminar de spese gratis.

Friederich Hönig
fabrică de clopote brevetată
Arad, str. Rákoczi nr. 11-28.

STEFAN REGEL

măestru faur

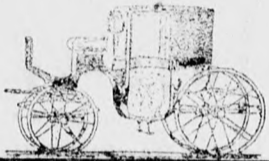
Lugos, Str. Buziașului Nr. 30. (Casa proprie)

Ofer on. public bogatul meu magazin de totfelul de
birje, drocare și totfelul de trăsuri țărănești.

CATALOG
ilustrat se trimite
gratis și franco.

(Re 1985)

Prețuri ieftine.



Lucrările de faur,
reparările trăsuri
și alte
lucrări în această
branșă se execu-
tă în mod
artistic.

NOUĂ
prăvălie
de obiecte
mecanice.



NOUĂ
prăvălie
de obiecte
mecanice.

Cu stimă aduc la cunoștința on. public
din localitate și din provincie, că în

Timișoara-Cetate (Temesvár-Belv.) Losonczyi-tér 16,
lângă biserica catedrală, am deschis

O excelentă prăvălie de obiecte mecanice

corespunzătoare tuturor cerințelor moderne. — Țin în depozit cele
mai bune mașini de cusut, biciclete și fonografe; execut totfelul
de lucrări în branșa mea, cu prețuri moderate și pe lângă garanță.

Cu deosebită
stimă: **Schuster Gusztáv, mecanic**

fost conducător al atelierului mecanic a lui STAM. (Su 2211)

CEL MAI MARE MAGAZIN DE BLĂNĂRIE

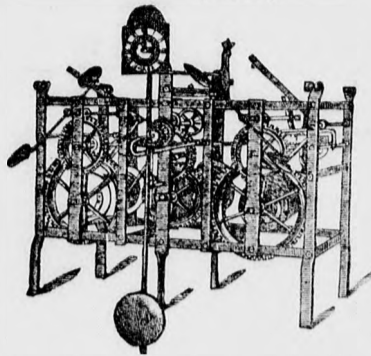
Dudás Sándor Kolozsvár
Unio-utca 8.

Îmi recomandă în atenția on. public din lo-
calitate și provincie bogatul său asortiment de
blănării cu prețurile cele mai convenabile. Ar-
tificile de fabricație proprie; mantale de blană,
blanze de călătorie, manșoane, boars, căciuli
pentru domni și doamne, ultima modă și lu-
crările cu gust. Prețuri ieftine. Primește orice
lucrări de blănărie pentru confecționare, căptușire,
câptușirea și colțarea mantalelor. Serviciu
prompt și conștiințos. Numai marfă bună și
supradă în 1-ai rang. (Du 1275—)



CELE MAI EXCELENTE CEASURI DE TURN

(Pa 2031)



execută din oțel, fier și aramă
precum și repararea precisă a
acestora pe lângă garanță.

Papp Kálmán

fabricant de ceasuri pentru turn
Temesvár-Gyárvaros, Fő-u. 34

— Prospecte gratis. —
La dorință merg pe cheltuiala
mea la fața locului.

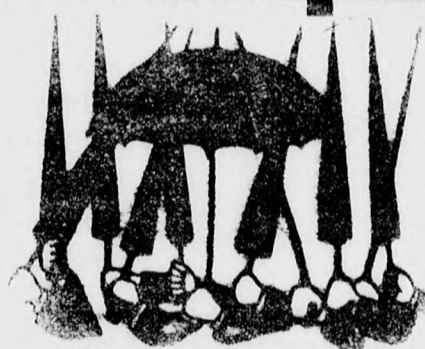
SZLANNÁR ÉS RÓTH

întreprindere de pictură de sticlă,
altare, biserici și sticlărie decorativă

Oradea-mare (Nagyvárad), Arany-János-u. 14.

(Sa 2166)

Execută foarte frumos pictarea de sticlă,
biserici, altare, icoane și fresco, totfelul de
lucrări de marmoră. Execută decorațiuni de
sticlă, lucrări de mozaic italiene și americane.
Aurături și pictarea tablourilor staționare.



Unde

se pot cumpăra
cele mai bune și
mai elegante

PLOIERE?

Unde se pot afla noutățile
cele mai moderne — **En-tout-cas**
și ploiere pentru dame și bărbați în executare perfectă și
estetică, de calitate cea mai bună și cele mai moderne

albituri pentru bărbați

în executare recunoscută de cea mai bună.

Cămeși de modă albe și colorate;
GULERE și **MANGETE**
albe și colorate; **BATISTE** de buzunar;
BRATELE; **CRAVATE** pentru gulere
simple și duble; **CĂMEȘI** din păr de
camilă; **CIORAPI** și alți articlii de modă
p. bărbați în sortiment bogat și cu pre-
țurile cele mai ieftine se pot cumpăra dela



GUSTAV SCHMIDT

fabrică de paraplee și prăvălie de articlii de modă pentru bărbați

SIBIU (Nagyszeben), Piața mare, palatul „Bodenkredit“.